

Oświadczenie złożone przez senatorów Macieja Klimę i Grzegorza Wojciechowskiego na 72. posiedzeniu Senatu w dniu 19 marca 2015 r.

Oświadczenie skierowane do prezes Rady Ministrów Ewy Kopacz

Szanowna Pani Premier!

Od 2008 r. obserwujemy nasilenie gróźb ze strony polityków, wojskowych oraz przedstawicieli rządu Federacji Rosyjskiej pod adresem Polski. Padają również groźby użycia broni jądrowej przeciwko Polsce.

Od lat pięćdziesiątych ubiegłego wieku w Polsce rozwijano badania w zakresie fizyki jądrowej, między innymi dzięki budowie badawczych reaktorów jądrowych „Ewa”, „Anna”, „Maria”, wykorzystujących paliwo jądrowe typu EK-10, WWR-SM, WWR-M2, MR-5, MR-6. Wraz z badaniami związanymi z fizyką jądrową pojawił się problem dotyczący zużytego, wypalonego paliwa jądrowego zawierającego wzbogacony U-235. Z wypowiedzi przedstawicieli Federacji Rosyjskiej wynika, że ilość wypalonego, zużytego paliwa jądrowego zawierającego wzbogacony U-235 przekazanego z Polski do Federacji Rosyjskiej w latach 2008–2014, traktowanego również jako materiał strategiczny, jest wystarczająca do produkcji od kilkunastu do kilkudziesięciu ładunków jądrowych.

Zwracamy się do Pani Premier z prośbą o opinię i odpowiedź na następujące pytania.

1. Czy właściwe i rozsądne jest przekazywanie wypalonego paliwa jądrowego zawierającego wzbogacony U-235 – materiału strategicznego mogącego służyć do produkcji ładunków jądrowych – w sytuacji napięcia międzynarodowego oraz gróźb pod adresem Polski ze strony Federacji Rosyjskiej?

2. Jaka ilość zużytego paliwa jądrowego, HEU, i na jakich warunkach przekazano do Federacji Rosyjskiej w latach 2008–2014, i czy planuje się przekazanie następnych partii zużytego paliwa jądrowego w latach następnych?

3. Wypalone paliwo jądrowe zawierające wzbogacony U-235 ma być składowane na terenie Federacji Rosyjskiej. Czy Rzeczpospolita Polska posiada gwarancje, że przekazany z Polski wzbogacony U-235 nie zostanie przerobiony w Federacji Rosyjskiej na ładunki jądrowe?

4. Czy paliwo jądrowe w polskich reaktorach badawczych jest własnością polską, czy też innych krajów – może na przykład Federacji Rosyjskiej? Jakie decyzje polityczne spowodowały, że zdecydowano się na przewiezienie wypalonego paliwa jądrowego do Federacji Rosyjskiej? Czy rozpatrywano inne, alternatywne rozwiązania tego problemu? Czy pojawiły się wówczas naciski na rząd Rzeczypospolitej Polskiej – a jeśli tak, to kto je wywierał – by przyjąć realizowane do chwili obecnej rozwiązanie?

5. Kto ponosi koszty – i jakie są to koszty – transportu wypalonego paliwa jądrowego i jego przechowywania na terenie Federacji Rosyjskiej?

6. Czy Rzeczpospolita Polska jako członek Unii Europejskiej i NATO może zabezpieczyć na terenie RP w sposób właściwy i bezpieczny, na przykład przed atakami terrorystycznymi, instalacje jądrowe oraz zużyte paliwo jądrowe HEU zawierające wzbogacony uran?

7. Czy przekazanie zużytego paliwa jądrowego było bezpłatne? Jakie koszty związane z przekazanym paliwem jądrowym będzie ponosiła Polska w następnych latach?

8. Czy rozważano przekazanie zużytego paliwa na przykład do Francji?

9. Czy Organizacja Rozwoju Europejskiego Składowania, ERDO, rozważa budowę składowisk odpadów radioaktywnych na terenie Rzeczypospolitej Polskiej?

10. Czy zapadła decyzja rządowa o budowie składowisk substancji radioaktywnych na terenie Rzeczypospolitej Polskiej?

11. Jak funkcjonuje system monitoringu substancji radioaktywnych na granicach Rzeczypospolitej Polskiej? Czy dotyczy on również granic z państwami Unii Europejskiej?

12. Ile razy w latach 2010–2014 stwierdzono próby przemytu do Polski substancji radioaktywnych? Z jakich kierunków i ile razy przewożono tranzytem przez obszar RP substancje radioaktywne?

13. Jaka ilość substancji radioaktywnych przywieziono do Rzeczypospolitej Polskiej, skąd i za jaką sumę, a jaką ilość wywieziono w latach 2010–2014 i dokąd?

Maciej Klima
Grzegorz Wojciechowski